Ruusu-kukkanen.

Kaunis tarina lapsille.

Kuudella wäripainokuwalla.

Helsingissä,
Kotiwudstadsblad'in kirjapainossa, 1872.
A. E. Holm'in kustannuksella.

Ruusu-kukkanen.

Kaunis tarina lapsille.

Uudella wäripainokuwalla.

Helsinki.
K. E. Holm'in kustannuksella.
1872.

Ruusu-kukkanen.

Oli muinoin kuningas ja kuningatar. Heillä ei ole lasta, ja hywin paha on siitä mielensä. Kun sitte tyttölapsen saawat, niin käy mielensä ylen iloiseksi. Komeat ristiäiset laaditaan. Ritarit ja muut korkeasukuiset sekä herrat että naiset käsketään koko maasta. Kummiksi kutsuu kuningas seitsemän haltiatarta, jotka waltakunnassansa asuiwat. Hän toiwoo, näet, heidän oiwallisia lahjoja tyttärellensä tuowan.

Siinä kun jo lapsi on ristitty, istuwat wieraat linnan suuressa juhla-salissa ruokapöydässä ne seitsemän haltiatarta kuninkaan ja kuningattaren rinnalla. Pöytä on harwinaisimmilla herkuilla komeasti katettu; mutta haltiattarien etehen on pantu kumman kauniita kulta-wateja, weitsiä, kahweleita ja lusikoita, kalleilla kiwillä koristeltuja. Kalut on kuningas mainiolla kulta-sepällä teettänyt juuri näitä wieraita warten.

Kas, kun parast'aikaa aletaan syödä, tulla nilkuttaa sauwan nojassa wanha akka salihin ja lähestyy haltiattaria. Uusi wieras on hänkin! eräs haltiatar, joka asui tornissa kaukana metsissä; mutta kun ei kukaan häntä wiiteenkymmeneen wuoteen ollut nähnyt, luultiin hän jo muille mailla muuttaneeksi. Sen wuoksi oli haltiatar jäänyt kutsumatta. Kuningas pyytää häntä anteeksi ja käskee suosiollisesti hänen istua toisten haltiattarien rinnalle ja tuottaa hänelle paraimmat pöytä-kalut, jotka oliwat saapuwilla.

Mutta tuskin hawaitsee wanha haltiatar pöytäkalunsa toisia halwemmaksi, niin mutisee hän itsekseen uhkaawalla katsannolla: kyllä minä wielä kostan, tämän häwäistyksen, kostan maar .... Eräs nuorista haltiattarista, joka lähimmäisssä istuu, kuulee uhkauksen. Peljäten wanhan akan kuninkaan pikku tyttärelle wahingollisen lahjan antawan, menee hän pöydästä ja kätkee itsensä lapsen kätkyen taa, ollaksensa wiimeinen, jonka tulee lasta lahjoittaa. Ruoka-pöydästä noustua käywät wieraat lapsen huoneesen, ja jokainen nuorista haltiattarista antaa jonkun kummin lahjan pikku tyttärelle. Ensimäinen antoi siweyttä, toinen ymmärrystä, kolmas rikkautta, neljäs kauneutta, wiides wiisautta, kuudes hywyyttä. Nyt on wanhan haltiattaren wuoro; hän lähestyy kätkyettä, koskee siihen sauwallaan ja lausuu: „Wiidentoista wuoden wanhana loukkaa kuninkaan tytär kätensä rukin-pyörään ja siitä hän kuolee!“

Tämä kauhea ennustus teki kaikkein mielet murheelliseksi; mutta samassa astui seitsemäs nuori haltiatar esiin ja lausui laupiaalla äänellä: „Kuninkaan tytär ei siitä haawasta kuole; minä tosin en woi häntä warjella itseänsä rukkiin loukkaamasta, mutta ennustettu kuolema on muuttuwa satawuotiseksi sikeäksi uneksi. Unesta on nuori kuninkaan poika neitosen herättäwä, ja neito tulee hänen morsiamekseensa.“ Kuningas luuli taitawansa estää ennustusta täyttymästä, ja käski kaikki rukit waltakunnassansa polttaa. Kuoleman uhalla kiellettiin alamaisia rukkia huoneessa pitämästä.

Kuuden hywän haltiattaren lahjat sai kuninkaan tytär runsaassa määrin. Hän kaswoi siweäksi, ymmärtäwäiseksi, rikkaaksi, kauniiksi, wiisaaksi, hywäsydämiseksi ja siten kaikkein rakastettawaksi. Wiidennestoista syntymäpäiwä oli jo ohitse mennyt ja kuningas sekä kuningatar toiwoiwat waaraa ei enää olewan. Silloin pistää kuninkaan tytärtä päähän käydä katsomassa linnan wanhoja asumattomia huoneita, joista yksi kamari on eräässä tornissa. Owi oli suljettuna, mutta awain oli suulla; kuninkaan tytär aukasee owen ja näkee siellä kamarissa wanhan eukon ahkerasti kehrääwän. „Mitä sinä teet, hywä muoriseni?“ kysyi kuninkaan tytär. „Minä kehrään, kaunis neitoseni,“ wastasi wanha eukko. „Woi! jospa minäkin osaisin,“ sanoi kuninkaan tytär, „antakaapas minunkin koettaa.“ Siinä hän nyt istahtaa rukille, mutta samassa hän jo loukkaa kätensä, kaatuu silmän=räpäyksessä lattiaan ja waipuu sikeään uneen. Eukon hädän=huudosta rientää kuningas rouwinensa ja koko linnan=wäki kamariin, waan ei mikään woi kaunista nukkujaa unesta herättää. Nukkuwa neitonen kannetaan makuu=huoneesensa.

Kun se hywä haltiatar, joka oli kuninkaan tyttären kuoleman uneksi muuttanut, käskyläistensä kautta suru=sanoman sai, oli hän tuhannen peninkuorman päässä, mutta muutamassa minuutissa ajaa wiuhahti hän tulisten lohikäärmeitten wetämillä waunuillansa kuninkaan linnoille.

Heti käskee hän wiedä kuninkaan tytär kauniimpaan huoneesen koko linnassa. Siinä kun neitonen nyt lepää wuoteella, joka on sametista sekä kullalla ja hopealla ommellusta silkistä tehty, nostaa haltiatar sauwaansa, ja linnassa kaikki, jolla elon=kipinätä on, waipuu sikeään uneen. Kuningas ja kuningatar, howi=naiset ja herrat, palwelijat, kokit, kokkipojat, howi=pasarit ja wahtimiehet, kaikki joutuwat samassa hetkessä saman lumouksen alaisiksi kuin kaunis neitonenkin.

Naurullista oli nähdä, kuinka kukin unessakin pysyi siinä asennossa, jossa oli sattunut oleman juuri lumous=hetkellä. Juoman=laskija oli laskenut wiiniä ja nukkui putelli toiseen lasi toiseen käteen, wiinikin oli taukonut juoksemasta ja nukkui. Pieni howi=poika, joka jotakin oli laulanut eräälle howi=naiselle, nukkui suu auki. Kokki kun nukkui oli juuri lyömässä erästä kokki=poikaa korwalle, ja siihen jäi nyt seisomaan käsi nostettuna lyöntiin; hewoiset nukkuiwat tallissa, koirat pihalla, kuninkaan tyttären pikku koiranenkin nukkui wuoteella hänen wieressänsä. Kukkojen jäi puolet laulusta kurkkuun; kyyhkyset katolla nukkuiwat, ja lukkikin täytyi jättää kärpäis paran rauhaan, joka oli werkkoonsa joutunut; tulella par'aikaa kiehuwat kattilat kyökissä, tuli itsekin, kaikki, kaikki nukkui yhdessä silmän=räpäyksessä.

Mutta nyt haltiatar toisen kerran sauwaansa nostaa ja yht'äkkiä kaswaa ankara metsä kaikenmoisia puita linnan ympärille. Puitten wälihin nousee sakea orjantappuran=pensaikko, ettei ihmisille eikä metsän eläwillekkään polun siaa jäänyt. Neljänneksen tunnin jälkeen nähtiin etäältä ainoas=

taan linnan tornien huippujen ilman=rannalla pistäwän ruusuisen metsän ylitse. Haltiatar oli koko mahtinsa alttiiksi pannut, salataksensa kuninkaan tytärtä pitkällisen unen aikana mailman silmiltä. Ja siellä linnassa nyt neitonen ihmeellistä untansa nukkuu, kaunis kuni orjantappura=kukkaset, jotka ihanasti kukoistawat salaisessa metsässä.

Kaikenlaisia eriskummaisia juttuja linnasta rupesi nyt tosin kansassa liikkumaan, ja kuninkaan pojat, ritarit ja rohkeat seikkailijat koettiwat mikä milläkin keinoin tiheän metsän kautta tunkea linnoille. Turha on waan kaikki waiwa.

Wihdoin sadan wuoden kuluttua tulee kerran silloisen kuninkaan poika eräällä metsän=käynnillä linnan näkywille ja hän kyselee kumppaneiltansa, kenen tuo uhkea linna lienee. Joku sanoo sitä wanhaksi lumotuksi linnaksi; toiset arwelewat koko maan noita=akkojen siellä öisin kokouksia pitäwän. Warmempaa tietoa ei kuninkaan poika saanut. Siinä sitte astuu kumartaen wanha ukko nuoren sankarin puheille: „Suokaa, armollinen herra," lausuu wanha mies," minun kertoa mitä minä enemmän kuin puoli sataa wuotta takaperin kuulin isältäni, joka wuoroonsa oli seikan omalta isältänsä kuullut, että, näette, tuossa linnassa löytyisi kumman kaunis kuninkaan tytär, jonka eräs haltiatar on noitunut satawuotiseen uneen, josta kuninkaan poika on hänet herättäwä, ja sitten morsiamekseensa ottawa."

Nuori kuninkaan poika kuunteli kummastuen tätä tarinaa; arweli itsekseensä, eikö kentiesi juuri hän itse ollut se kuninkaan poika, jonka haltiattaren säätämisen mukaan tuli ihanata nukkujaa herättää ja hän päätti käydä linnoille.

Kun hän astui metsään, hawaitsi hän kuinka puut ja pensaikko hänen edessänsä wäistyiwät molemmille puolin, joten tasainen awonainen polku syntyi kuninkaan pojan käytäwäksi. Kumppaninsa waan eiwät woineet häntä seurata, sillä polku sulkeutui jälleen nuoren sankarin taakse. Tästä ei kuninkaan poika ollut millänsäkän, jatkoi waan yhä kulkuansa linnaa kohden. Ensin tuli hän suurelle pihalle. Siinä nyt semmoisia näkee, ettei kehno olisi kestänyt. Ihmiset ja muut olennot, jotka haltiatar oli nukuttanut, makaawat siinä ikään kuin kuolleina. Kanat, kyyhkyiset, pää siiwen suojassa, ja koirat — kaikki kuoleman=näköisessä unessa; kolkko hiljaisuus wallitsee linnassa. Kuitenkin näki hän palwelijain werewistä kaswoista, ettei heidän unensa ollut kalpean kuoleman unta.

Kuninkaan poika käy rohkeasti rappuja myöten sisään linnaan. Porstuassa nukkuwat wahrimiehet seisoen riwissä pertuskat olkapäällä. Useimmassa muussa huoneessa istuu herroja ja naisia pöydässä, passarit tuolien takana.

Wihdoin tulee kuninkaan poika suureen salihin, jonka seinät owat kulta=tähdillä koristetut. Keskellä lattiaa on wuode silkkisillä esi=ripuilla. Wuoteella lepää nuori neito hiljaisessa unessa. Hän on niin kumman kaunis, ettei nuori sankari eläissänsä moista ole nähnyt. Kuninkaan poika lähestyy wuodetta, woimatta silmiänsä hänen kaswoistansa kääntää. Kas, rohkeaa! Tietämättömistä tunteista wapisten hän ihastuksessaan äkisti suuta suikkaa kauniille neidolle.

Samassa silmän=räpäyksessä on linna noidoksista päästetty. Kaunis nukkuja awaa silmänsä ja luo ensimäisen lempeän silmäyksensä kuninkaan poikaan, ikään kuin olisi hän hänet jo kauan ennestään tuntenut taikka unessa nähnyt. „Sinäkö se olet, ystäwäiseni?" kyseli neitonen, „oi, ylen kauan olen sinua odottanut!"

„Oi, mikä ilo, kaunis neitonen!“ wastasi kuninkaan poika hellällä katsannolla; „mikä ilo ja riemu, kun olen sinun unesta herättänyt, kun näen sinun noin lempeästi hymyywän.“

„Woi, armahaiseni!“ wirkkoi kuninkaan tytär, „kauan olen minä jo sinusta unekſinut ja pitkäſsä unessani sinua ainoata ajatellut.“

Nyt alkaa elämätä heidän ympärillänsäkin. Nukkujat oikaiſewat käſiään ja jalkojaan, haukottelewat ja remahtawat wiimein heleään nauruun. Juoman-laskija laskee laſin täyteen, kokki lyö poikaa korwalle, kukot kiekuwat, kyyhkyſet kyhertäwät, kärpänen irtauttaa itſensä pikaiſesti hämmähäkin werkosta, tuli kyökin takassa leimuaa jälleen ja kattilat kiehuu; kaikki herrat ja naiſet, jotka niin kauan kuninkaan neitoſen kanssa oliwat nukkuneet, heräämät ja käywät kukin ammattiinsa. Mutta kosk'ei heillä ollut rakkauden-tunnetta kuten neitoſella, tunſiwat he kohta hirmuiſen näljän, jota ei woi kummastua kun eiwät olleet sataan wuoteen ſen palaakaan maistanut. Howi-naiſet uskalſiwat tällä kertaa kuninkaan tytärtä kyſymättäkin ilmoittaa päiwällis-pöydän katetuksi.

Nyt tuli wanha kuningaskin kuningattaren keralla eſtin. He terwehtiwät kuninkaan poikaa terwe-tulleekſi ja heidän tyttärensä, joka oli hänet heille eſitellyt, kertoi punehtuen millä tawoin lumous oli poiſtettu. Torwet kaikuwat ja ruoalle ſoitetaan. Kuninkaan poika taluttelee neitosta ruoka-huoneeſen. Kaikki kun owat pöytään istuneet, antaa ſoittokunta parwelta iloiſia ſäweleitä kaikua kuninkaan tyttären ja nuoren ſankarin kunniakſi.

Wietetään ſitte häät niin komeat, ettei ſanan woi kertoa. Hywä haltiatarkin tulee häihin onnea toiwottamaan kauniille morſiamelle, joka ſitte ſulhonſa kanssa elämänsä iltaan elää iloiſena ja onnelliſena. Hywänä hän muuttumatta pyſyy ja niin kumman kauniina, että kanſa häntä yhä ruuſukukkaſeksi kutſuu muiſtoksi hänen unestanſa ruuſujen keskellä. — Sen pituinen ſe.

Helſingisſä,

Hufwudſtadsblad'in kirjapainoſſa,

1872.

~~318. I. 5.~~
Suom. last. kirj. 2,

Hinta: m. p:niä.